

Beleidsplan

Meer- en

hoogbegaafdheid

Beleidsplan

Meer- en

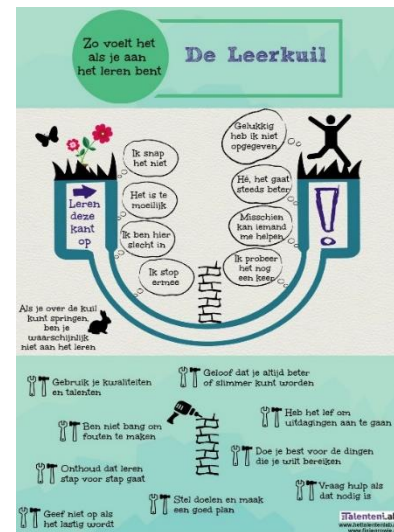
hoogbegaafdheid

begeleiding

Inhoudsopgave.....	1
1. Visie.....	2
2. Doel.....	2
3. Beleid – Signaleren.....	3
4. Beleid – Kerndoelen.....	4
5. Beleid – Verrijking.....	5
6. Uitvoering – in de klas en in de plusgroep.....	7
7. Uitvoering – Communicatie.....	8
8. Uitvoering – Bijsturen.....	8

1. Visie

Onze school wil een leefgemeenschap zijn waarbij kinderen zich ontwikkelen in een houding van zelfvertrouwen, zelfkennis en positief gedrag, waarbij de kinderen de basisvaardigheden taal, lezen en rekenen goed aanleren. Wij merken dat er kinderen zijn die meer aankunnen en waar wij nog niet alles uithalen wat er inzit. Wij willen ook dat deze kinderen zich lekker in hun vel voelen, goed presteren op de reguliere toetsen en een aanbod krijgen waarmee ze uitgedaagd worden, leren leren en leren denken. De leerkuil gebruiken we als middel om het leren leren inzichtelijk te maken voor kinderen.

2. Doel

Het doel van begeleiding van meer- en hoogbegaafde kinderen:

Het welzijn van de kinderen waarborgen, waarbij wij geloven dat dit welzijn veiliggesteld kan worden door de kinderen te helpen hun leervermogen om te zetten in leerprestaties. Dit wordt uitgevoerd door de kerndoelen aan te bieden waarbij gebruik gemaakt wordt van compacten op het gebied van taal, spelling en rekenen. De ruimte die dan overblijft wordt benut voor het aanbieden van verrijkmateriaal waarmee het kind verschillende vaardigheden leert zoals zelfstandig werken, door te zetten en te leren leren.

Het doel van het onderwijs is:

1. De leerlingen zitten goed in hun vel
 - a. Leerlingen zijn blij en gaan met plezier naar school toe. Dit betekent niet dat ze alles leuk vinden maar dat ze een positief beeld hebben van zichzelf, van school en hun plek daarin.
2. Leerlingen zijn productief
 - a. Leerlingen presteren op een niveau dat bij hun cognitieve en sociaal-emotionele capaciteiten hoort. Ze zijn zich bewust van hun talenten en hoe die in te zetten. Ze zijn in staat om met frustraties en uitdagende stof om te gaan. Ze zijn voorbereid op de eisen die op het middelbaar onderwijs aan ze gesteld worden.
3. Leerlingen halen de kerndoelen
 - a. Leerlingen hebben een goede beheersing van de stof die in de kerndoelen omschreven staat. Zij behalen een streefscore I op de Cito begrijpend lezen en rekenen. We proberen binnen rede alle leerlingen dit in de gebruikelijke 8 jaar af te laten ronden. De leerlingen zijn goed voorbereid op de inhoud waar het middelbaar onderwijs op Havo-Vwo niveau op verder gaat.
4. Plusdoelen
 - a. De plusdoelen zijn gericht op het aanleren van vaardigheden. De belangrijkste vaardigheden zijn: Jezelf motiveren, omgaan met je overtuigingen; gericht op de growth mindset, geheugen gebruiken, zelfstandig werken, samenwerken, onderzoeken, omgaan met frustraties, het opsporen en oplossen van hiaten en een probleemoplossend vermogen ontwikkelen.
 - b. Deze plusdoelen halen we met behulp van plusmateriaal dat we selecteren als middel om de bovenstaande vaardigheidsplusdoelen te bereiken.

Bovenstaande doelen staan in volgorde van belangrijkheid. We zullen als school altijd binnen rede werken om te zorgen dat alle kinderen een bepaald niveau halen alvorens door te gaan naar een volgend niveau.

3. Beleid – Signaleren

Het uitgangspunt is dat we elk kind dat gebaat is bij extra begeleiding middels inhoudelijke plusstof of vaardigheidsbegeleiding dit aanbieden, waarbij we ook rekening houden met kinderen die onder hun eigen niveau presteren, voor zo verre we dit in kaart kunnen brengen.

We signaleren en registreren kinderen waarvan het (onderbouwde) vermoeden is dat ze begaafd zijn centraal en volgen ze door de hele schoolcarrière. Als praktische middelen gebruiken we de volgende tools:

- Menstekening op eerste dag
- Intakeformulier waarin vragen zijn opgenomen om een ontwikkelingsvoorsprong te signaleren.
- Pravoollijst, Parnassys in groep 1 en 2
- Observaties van de leerkracht
- Cito-toetsen vanaf midden 3
- Signaleringslijst van de OBD
- SI-DI lijsten.
- Eventueel een intelligentieonderzoek.

Het intelligentieonderzoek wordt alleen gebruikt op het moment dat er bij een kind problemen ontstaan met betrekking tot sociaal-emotionele ontwikkeling of problemen met betrekking tot de werkhouding.

Mochten ouders zelf een intelligentieonderzoek willen, kan dit op eigen kosten gedaan worden.

Aan de hand van de observatiegegevens ontstaat er een onderverdeling:

Niveau 1: Kinderen die tijd over hebben om extra werk te maken. Dit extra werk is op groepsniveau en kan worden gemaakt door alle kinderen die tijd over hebben na het reguliere werk. Dit is een variabele groep kinderen.

Niveau 2: Dit zijn kinderen die niet meer genoeg hebben aan het extra werk zoals beschreven in niveau 1. De leerkracht overlegt met de intern begeleider. Aan de hand van methode resultaten en CITO resultaten wordt bekeken of dit kind in niveau 2 thuis hoort. Dit houdt in: Niet alle stof wordt gemaakt en niet alle instructie hoeft gevolgd te worden. Dit wordt gedaan met behulp van de aangepaste verwerking beschreven in de spelling- en taalmethode. Van elke rekenles worden bij elke som het eerste kwart overgeslagen. Deze kinderen hebben meer tijd over voor het verrijkingsmateriaal. Dit werk is op hun eigen (hogere) niveau. Deze kinderen maken verplicht verrijkingsstof.

Niveau 3: Dit zijn kinderen die niet genoeg hebben aan alleen het maken van de verrijkingsstof zoals beschreven bij niveau 2. Naast het maken van deze stof hebben zij behoefte aan:

- de omgang met andere kinderen met dezelfde leerbehoeften.
- extra instructie op een hoger niveau
- de uitdaging om door te zetten als de stof niet in een keer begrepen wordt
- Een andere manier van leren en werken die niet gebaseerd is op goed of fout
- Of extra ondersteuning en aandacht bij het maken van hun verrijkingswerk
- Of een combinatie van deze vijf.

De leerkracht bespreekt deze kinderen met de intern begeleider. Er wordt overwogen of het kind deel uit moet maken van de plusgroep.

We passen hierbij de bijgevoegde procedure toe.

Er is een aantal criteria voor het toetreden tot de plusgroep te weten:

- Het kind moet bij voorkeur een score van niveau I op de Cito hebben op rekenen en begrijpend lezen.
- Het werk in de klas allemaal van goed/acceptabel niveau is.
- Een goed werktempo hebben. Tijd “over” hebben in de klas.
- Bereid zijn een stapje harder te gaan. Dit kan namelijk ook betekenen dat je thuis eens iets opzoekt of zelf naar de bieb gaat.
- Leergierig zijn. Niet snel genoeg nemen met een antwoord.
- Zich ergens in vast kunnen bijten.
- Hulp kunnen vragen als iets niet lukt, aan leerkracht maar misschien ook juist aan andere kinderen.
- Samen kunnen werken.
- Kritisch zijn op hun eigen werk.
- Zelf willen
- In geval van onderpresteren worden resultaten van een (Cotan gecertificeerd) intelligentieonderzoek meegenomen.
- De groepsleerkracht signaleert, al dan niet samen met ouders, onvrede bij een kind op één van de behoeften genoemd hierboven bij niveau 3.

We kijken naar het kind of het middel van de plusgroep er voor zorgt dat hij zich beter voelt, productiever wordt en de kerndoelen zoals vastgesteld behaalt. Mocht het kind als gevolg van plusonderwijs afzakken in de kerndoelen, wordt er in overleg met leerkracht, IB-er, ouders en kind gekeken naar oorzaak en aanpak.

4. Beleid – Kerndoelen

- Het doel is dat kinderen minimaal op alle gebieden gelijk presteren aan hun leeftijdsgenoten. Het doel is expliciet niet om dit zo snel mogelijk te doen.
- Om in de plusgroep te blijven is het streefdoel om een I score te halen op de Cito-toetsen van rekenen en begrijpend lezen. Daarnaast spelen werkhouding en resultaten op de methodegebonden toetsen ook een belangrijke rol. Wanneer één van bovenstaande doelen niet behaald wordt, bespreken we dit met het kind en de ouders. We gaan met elkaar na, wat er nodig is om weer succesvol deel te kunnen nemen aan de plusgroep. Mocht dit geen resultaat opleveren dan kan het zijn dat het kind uit de plusgroep gaat.
- Het productief vermogen van de kinderen wordt als eerste ingezet om de kerndoelen te behalen.
- Kinderen die een I op CITO rekenen behalen, compacten hun rekenwerk. Hierbij wordt de vaardigheidsgroei gevolgd, neemt deze groei af, dan wordt er gekeken of het compacten wel geschikt is, wat ook gevolgen heeft voor het deelnemen aan de plusgroep en het maken van verrijkingswerk.
- Wanneer een kind taal, spelling of rekenen compact, wordt er van hem/haar verwacht dat er verrijkingsmateriaal gemaakt wordt.
- We besluiten een kind een jaar te laten versnellen als de hieronder genoemde factoren van toepassing zijn:
 - het staat vast dat een kind op dit moment t.a.v. lezen, schrijven (taal) en rekenen een zodanig hoog leerrendement heeft dat het leerstofaanbod van

het volgend leerjaar voor hem of haar niet voldoende uitdaging biedt en het kind sociaal-emotioneel gedrag vertoont dan past bij de oudere klasgenoten.

- Het kind haalt I-scores op de toetsen van een jaar hoger.
- er is sprake van stagnatie in de ontwikkeling van de basiskennmerken: emotioneel vrij zijn en nieuwsgierig zijn

Zaken die in de afweging een rol spelen zijn: cognitieve ontwikkeling, sociaal-emotionele ontwikkeling en werkhouding waaronder concentratie en leergierigheid. Tevens betrekken wij hierbij observaties en toetsing van activiteiten op het gebied van: lezen, rekenen, schrijven, construeren, taal en beeldende vorming. De beslissing van school is uiteindelijk doorslaggevend.

Voor verdere informatie hierover, zie: protocol verlengen/versnellen.

Uitdaging en versnellen in groep 1/2

Kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong worden uitgedaagd door middel van uitdagend ontwikkelingsmateriaal en verscheidende computerprogramma's.

We kijken naar de leesrijpheid van kinderen. Wanneer kinderen laten zien dat ze klaar zijn voor een volgende stap in hun leesontwikkeling, bieden we hier een passend aanbod voor. Indien er overwogen wordt om een kind vroegtijdig naar groep 3 door te laten stromen (dan gaat het dus om kinderen die in groep 3 na 31 december 6 worden) wordt er gekeken naar de onderstaande factoren:

- Het kind is hier sociaal emotioneel aan toe.
- Het kind zoekt uitdaging en maakt zichzelf allerlei vaardigheden eigen, zoals sommen maken, lezen en schrijven.
- Het kind heeft gedurende langere tijd een duidelijke voorsprong op de meeste ontwikkelingsgebieden ten opzichte van leeftijdsgenoten. Gedurende langere tijd, omdat er bij veel kinderen in de kleuterleeftijd sprake is van een ontwikkelingsvoorsprong die later weer rechtrekt ten opzichte van anderen.

Er blijft sprake van uitzonderingen omdat in groep 2 veel aandacht geschonken wordt aan de brede ontwikkeling van de kinderen en in groep 3 meer aandacht is voor het cognitieve aspect. Dit is iets waar kinderen wel aan toe moeten zijn.

5. Beleid – Verrijking

De tijd die na het behalen van de kerndoelen op eigen niveau over is wordt besteed aan (vaardigheids)plusdoelen: eerst vakgebonden verdieping (verder uitdiepen van bestaande onderwerpen) Dit wordt in de klas vormgegeven. Daarna verrijking in de vorm van verbreding (meer onderwerpen) Dit wordt in de plusgroep vormgegeven.

Het uitgangspunt bij de verrijking is het opdoen van de volgende vaardigheden:

Omgaan met je overtuigingen

Hierbij wordt gewerkt aan de growth mindset. We willen kinderen leren dat niet alles in één keer hoeft te lukken en dat ze hier op school zijn om te leren. Dit door middel van de inzet van de leerkuil en het geven van feedback op inzet. Het verhogen van het doorzettingsvermogen en het werken aan de intrinsieke motivatie horen hier ook bij.

Jezelf motiveren

Het is belangrijk dat kinderen hun best blijven doen, ook al vinden ze iets niet leuk. Aanbod op maat zorgt ervoor dat kinderen zichzelf blijven uitdagen en accepteren dat ook de minder leuke dingen erbij horen. Leren doorzetten is hierbij noodzakelijk.

Begrip en geheugen

Het aanbieden van verschillende leerstrategieën en leren leren tips zorgt ervoor dat meer- en hoogbegaafde kinderen zich breder ontwikkelen en zich verschillende vaardigheden eigen maken om zich verder te ontwikkelen.

Samenwerken

Wanneer meer- en hoogbegaafde kinderen samenwerken zijn ze vaak van mening dat ze het alleen beter kunnen. Het is dan ook belangrijk om uit te leggen wat het doel van samenwerken is. Het gaat niet alleen om die hogere punten maar vooral om het uitleggen van je eigen ideeën aan de anderen zodat zij dit begrijpen en het luisteren naar elkaar.

Omgaan met frustraties

Het is belangrijk dat meer- en hoogbegaafde kinderen hun grenzen verleggen. Wanneer iets niet lukt moeten zij leren om verschillende vaardigheden in te zetten om het wel voor elkaar te krijgen. Perfectionisme en faalangst zijn twee eigenschappen die veel voorkomen bij meer- en hoogbegaafde kinderen. Door veel aandacht te hebben voor de vaardigheden en de growth mindset wordt hier aan gewerkt.

Het opsporen en oplossen van hiaten

Wanneer kinderen versneld zijn, kan het zijn dat zij bepaalde stof niet voldoende eigen hebben gemaakt. Deze hiaten worden opgelost door te werken met de methodetoetsen. Ook bekijkt de groepsleerkracht welke stof er noodzakelijk is binnen het leerjaar. Hier kan extra mee geoefend worden.

Zelfstandig werken

Problemen met zelfstandig werken kunnen verschillende oorzaken hebben:

- Niet goed met uitgestelde aandacht om kunnen gaan door de speciale status die verkregen is door de hoge intelligentie.
- Klein gebied van uitdaging.
- Gebrek aan doorzettingsvermogen. Zoals beschreven bij omgaan met je eigen overtuiging en omgaan met frustratie.
- Dichtklappen door overweldiging. Er wordt te ver doorgedacht voordat er begonnen kan worden. Door de vele gedachten die de kinderen hebben is maken van een planmatige aanpak nog niet makkelijk.

Door te werken met een weektaak, vragenkaartjes en eventueel een kleurenklok helpen we de kinderen om langer zelfstandig te werken.

Om de bovenstaande vaardigheden voor elkaar te krijgen worden verschillende materialen gebruikt. Eerst wordt er in de klas gewerkt met verrijkingsmateriaal waarbij de vaardigheden, omgaan met frustraties, jezelf motiveren, zelfstandig werken en onderzoeken gestimuleerd worden.

In de plusgroep worden alle bovenstaande vaardigheden benut doormiddel van verschillende uitdagingen:

- Een vreemde taal
- Filosofie
- Projectgericht thema's
- Project Leren leren

6. Uitvoering – in de klas en in de plusgroep

De leerling krijgt de lessen rekenen, taal, en spelling aangeboden via de compacting die in de methode zit. Hierin kiest de leerkracht of hierbij nog extra opdrachten gemaakt moeten worden of dat er nog verder gecompact moet worden.

Binnen onze school werken wij met drie niveaugroepen waarbij veel aandacht is voor het zelfstandig werken met behulp van een weektaak. De lessen worden zo aangeboden dat de kinderen die compacten weten wanneer zij mee doen met de instructie en wanneer zij zelfstandig aan de slag kunnen met de verwerking. De leerkracht en leerling hebben afspraken gemaakt over de aanpak hiervan.

In de klas wordt het verrijkingsmateriaal door de leerkracht behandeld. Dit gebeurt op een vast moment in de week. Leerlingen kijken zelf hun werk na, dit wordt steekproefsgewijs gecontroleerd. De leerlingen krijgen per week een beoordeling voor het gemaakte werk. Dit komt ook terug op het rapport. (is dit zo?) Met leerlingen die structureel hun verrijkingsmateriaal niet afhebben wordt een gesprek gehouden om te bespreken of het verrijkingsmateriaal en het compacten wel een goed idee is. Wanneer er voor gekozen wordt om te stoppen met het verrijkingsmateriaal, stopt het kind ook met het compacten.

In het Overzicht materialen, is te zien welke materialen er voor elk leerjaar beschikbaar is. De leerkracht kiest uit het voor het betreffende leerjaar zelf met welk verrijkingsmateriaal er gewerkt wordt. Dit overzicht zit in de klassenmap en is anders terug te vinden op Sharepoint, in de map zorg, verrijkingsmateriaal

Het doel van de plusgroep is:

Kinderen helpen in het ontwikkelen van het gebruik maken van zijn leer- en denkpotenties waarbij verschillende vaardigheden centraal staan. De vaardigheden bestaan uit het omgaan met frustratie en uitdaging, het memoriseren, zelfstandig werken, samenwerken, zelfreflectie en onderzoeken.

Deze vaardigheden krijgen vorm in de inhoudelijke plusdoelen:

Het werken aan een thema: Omgaan met je overtuigingen, jezelf motiveren, samenwerken, onderzoeken, zelfstandig werken.

Vreemde taal: Jezelf motiveren, memoriseren, omgaan met frustratie, zelfstandig werken.

Filosoferen: Omgaan met je overtuigingen, sociale ontwikkeling, samenwerking.

Project leren leren: Omgaan met je overtuigingen, begrip en geheugen.

Voor kinderen uit groep 3 tot en met 8 zijn er plusgroepen. Elke plusgroepbijeenkomst is wekelijks. De plusgroep voor groep 3 en 4 start na de herfstvakantie.

Voor de plusdoelen worden de volgende materialen gebruikt:

Projectgerichte thema's: Eigen ontwikkeld materiaal.

Vreemde talen: Spaans: Juan Y Rosa

Filosoferen groep 3/4: Denksleutels, Praat plaatjes

Filosoferen groep 5/6: Klein maar dapper, Praat plaatjes

Filosoferen groep 7/8: De wereld van Sofie, Praatplaatjes

Project leren leren in groep 7/8.

Smartgames met name in groep 3/4, ook in te zetten in groep 5 tot en met 8.

Het boek Ben jij een Cheetah, in groep 3/4. Dit boek gaat over het omgaan met de uitdagingen die je tegen kunt komen als je meer- of hoogbegaafd bent.

De map Groei in je groep in groep 3/4. Een map met 50 activiteiten gericht op de groei mindset.

Het werkboek Mindset voor groep 5-6.

De projecten die in de plusgroep gemaakt worden, worden waar mogelijk in de aula tentoongesteld. Waar mogelijk krijgt het ook een plek in de klas middels een presentatie. Ook wordt er een beoordeling gegeven op het rapport voor de prestaties in de plusgroep.

7. Uitvoering – Communicatie

Richting leerlingen en ouders

De communicatie rondom de leerling loopt normaal gesproken via de groepsleerkracht. Het is belangrijk dat deze hoofdverantwoordelijk blijft voor het proces van de leerling. Hoe het kind zich ontwikkelt in de plusgroep wordt door de groepsleerkracht in de 10 minutengesprekken besproken met ouders.

Aan het begin van het schooljaar is er een informatiebijeenkomst voor de ouders van de kinderen die in de plusgroep zitten. Hierin wordt het beleid uiteengezet en een overzicht gegeven van de gebruikte materialen en wat er daadwerkelijk in de klas en plusgroep gebeurt.

Tijdens de informatieavonden van elke klas wordt er aandacht besteed aan de plusgroep zodat ook de andere ouders op de hoogte zijn van wat dit inhoudt.

Verder staat de samenvatting van het beleid in de schoolgids en op de website. Wanneer er wijzigingen zijn in het beleid of uitvoering dan wordt dit via de nieuwsbrief doorgegeven.

Via de website is terug te vinden wat de inhoud is van het plusgroepthema.

Richting leerkrachten

Er wordt drie keer in het jaar met elke leerkracht individueel overlegd over de kinderen in de plusgroep. Dit gebeurt tijdens het algemene zorgoverleg met de IB-er en tijdens het plusgroepoverleg met de plusgroepopleerkracht. Daarnaast is er op Sharepoint een bestand te vinden waarin elke week door de plusgroepopleerkracht bijgehouden wordt, hoe de kinderen zich ontwikkelen in de plusgroep. Mochten er tussentijdse bijzonderheden zijn vanuit de klas of vanuit de plusgroepen, zoeken de desbetreffende mensen elkaar op.

Via de website is terug te vinden wat de inhoud is van het plusgroepthema.

Het beleidsplan krijgt elke leerkracht in zijn of haar Zicht op de school en jezelf map.

Wijzigingen die in het beleidsplan aangebracht worden, worden met de leerkrachten besproken tijdens een vergadermoment.

8. Uitvoering – Bijsturen

Allereerst moet er met regelmaat gemeten worden of het proces naar behoeven verloopt.

Hierbij kunnen er verschillende zaken bekeken worden:

- Volgen leerresultaten (Kerndoelen: vaardigheidsscores, Plusdoelen: methodegebonden toetsen)
- Klassenobservaties
- Volgen leerlingen door de jaren heen

De leerresultaten worden gevolgd door middel van de Cito-toetsen twee keer in het jaar en de methodegebonden toetsen. Deze resultaten te samen met de klassenobservaties worden drie keer in het jaar met de IB-er en plusgroepopleerkracht besproken.

Doel bijsturen: Elke 4 jaar

Wat waren onze doelen, bereiken we deze doelen ook, kunnen of moeten we de doelen bijstellen?

Beleid bijsturen: Elk jaar

Welke beleidsafspraken hadden we gemaakt, wordt dit nog steeds zo gedaan, waarom wel of waarom niet? Welke uitzonderingsgevallen hebben we gehad en hoe is hier mee omgegaan, is dit echt een uitzondering of moet het in het beleid vastgelegd worden?

Uitvoering bijsturen: 3 keer in het jaar

In de periode van het zorgoverleg worden alle kinderen besproken door de leerkracht en de IB-er. Hierbij wordt ook gekeken naar deelname aan verrijkingsmateriaal en plusgroep. Binnen de plusgroep wordt ook gekeken of de doelen bereikt worden en of er wijzingen doorgevoerd moeten worden. Wanneer er wijzingen in deelname zijn wordt dit eerst met ouders gecommuniceerd.

Daarnaast selecteert de specialist meer- en hoogbegaafdheid in samenspraak met het MT mogelijkwijs specifieke trainingen, trainers en materialen om het beleid en uitvoering te versterken.